

τοῦτο ἐκδοθέντος ἤδη ὑψηλοῦ φερμανίου διαληπτικοῦ τοῦ νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ ἐπιτοπίως, κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ κατὰ τὰ σουρούτια, καὶ ἐπιτακτικοῦ τοῦ νὰ καταγραφῇ ὅλη ἡ περιουσία καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς κληρονόμους χωρὶς ἐναντίους τε παραλόγως καὶ ἀδίκως ὁ διαληφθεὶς βίτζε κόνσολος καὶ ὁ υἱός του, διὰ τοῦτο συμφώνως τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρισμοῦ ἐκδόντες καὶ ἡμεῖς τὸ παρὸν ἡγεμονικὸν πουγιουρουλδὶ προστάζομεν ἀποφασιστικῶς νὰ ἐμποδισθῶσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνακατόνωνται ἀδίκως καὶ ἄνευ λόγου εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποθανόντος Φρατζέσκου Ρικὰρ διαγιά τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ὁ ρηθεὶς βίτζε κόνσολος καὶ ὁ υἱός του, ἀλλὰ νὰ παραδοθῇ ὅλη ἡ ἀδίκως κατακρατουμένη περιουσία κινητὴ τε καὶ ἀκίνητος, ἐπὶ τῷ διανεμηθῆναι κατὰ τὰ τοπικὰ ἔθιμα, μὲ τὸ μαριφέτι τῶν προεστώτων μεταξὺ τῶν διαληφθέντων γνησίων συγγενῶν καὶ κληρονόμων, διαγιάδων τῆς κραταιᾶς βασιλείας, καὶ νὰ ἀνενεχθῇ πάλιν πρὸς ἡμᾶς ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ὑποθέσεως ταύτης, γινομένης κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ. Ποιήσατε λοιπὸν κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐξ ἀποφάσεως ...».

774

1819. Κωδικοποίηση ἐθίμων τῆς νήσου Μυκόνου. Μύκονος.

Π. Κουσαθανᾶς, Παραμιλητά. Α'. Κείμενα γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Μυκόνου, Ἀθήνα 2002, σ. 17-21.

1819, 1 Μαρτίου

«Νόμοι τοπικοὶ τῆς νήσου Μυκόνου μὲ κοινὴν θέλησιν καὶ εὐχαρίστησιν πάντων ἔγινεν διὰ σύστασιν καὶ ἡσυχίαν τῆς κοινότητος, οἱ ὅποιοι ὡς κοινοωφέλικοι δεῖ φυλάττεσθαι αἰωνίως.

Α' Ὅσοι ἄνθρωποι ἔχουσι κρίσεις καὶ διαφορὰς νὰ εἶναι εἰς χρέος ὅλοι κοινῶς νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ ἐδῶ κριτήριον τὸ κοινόν, ἥτοι εἰς τὴν κοινὴν Καντζιλλαρίαν, καὶ ἐκεῖ παρρησίᾳ ἔμπροσθεν εἰς τοὺς κοινὸς ἐπιστάτας καὶ προεστώτας νὰ φανερώνωσι τὰς διαφορὰς τῶν καὶ οἱ κριταὶ νὰ εἶναι εἰς χρέος νὰ θεωρῶσι τὰς αὐτῶν διαφορὰς ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ καθαρᾷ συνειδήσει ἀφιλοπροσώπως, διὰ νὰ λαμβάνει καθεὶς τὸ δίκαιόν του. Μὰ ἐάν τινες ἀπὸ τοὺς διαφερομένους ἤθελεν ὑβρίσει ἢ κτυπήσει μὲ χερί τὸν διαφερομένον του, νὰ παιδεύεται σφοδρὰ ἀπὸ τοὺς κριτὰς πληρώνοντας καὶ διὰ ποινὴν εἰς τὸ κοινὸν γρόσια πενήντα διὰ παράδειγμα κοινόν.

Β' Ὅλοι οἱ ἐδῶ ἐρχόμενοι ξένοι οἱ ἔχοντες σκοπὸν διὰ νὰ καθίσουν μερικὸν καιρὸν, ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ εἰσὶ, νὰ εἶναι εἰς χρέος ἀπαραίτητον νὰ ἔρχονται εἰς τὴν Καντζιλλαρίαν διὰ νὰ γίνεσθαι ἀπὸ τὴν Καντζιλλαρίαν ἢ γνωριμία αὐτῶν διὰ τὴν καλὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν τους.

Γ' Ἐὰν καμία γυναῖκα, ὃ μὴ γένοιτο, ἤθελεν δώσει δημοσίως τὴν τιμὴν τῆς καὶ φωραθεῖ ὡς τοιαύτη, διὰ παράδειγμα τῶν ἄλλων νὰ ἐξορίζεται μετὰ ἀτιμίας ἀπὸ τὸν τόπον ἕως ἐφ' ὅρου ζωῆς τῆς.

Δ' Οὐδεὶς τῶν ἐντοπίων νέων νὰ μὴν ἡμπορεῖ οὔτε ἡμέραν οὔτε νύκτα νὰ κτυπήσει ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει πόρταν κανενὸς ὁσπιτίου οὔτε νὰ παρακαθίσει, μὰ ἐάν τινες καὶ ἤθελε ποιήσῃ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο, νὰ παιδεύεται ἀποφασιστικῶς ἀπὸ τὴν Καντζιλλαρίαν μὲ ξυλιὲς πληρώνοντας καὶ εἰς τὸ κοινὸν γρόσια πενήντα.

Ε' Ὅστις ἤθελε πιαστεῖ κλέπτης, ὁποῦ νὰ σπάσει ἢ ὀσπίτιον ἢ μαγαζὶ ἢ ἐργαστήριον μέσα εἰς τὴν Χώραν, ἢ παιδεύει τοῦ θέλει εἶναι αὐτῇ: ἂν ἔχει ἴδια τοῦ πράγματα νὰ γίνονται ὅλα αὐθεντικά, νὰ παιδεύεται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν ἐδῶ μὲ ξυλιὲς πολλὰς καὶ νὰ ἐξορίζεται διὰ πάντα. Ὡσαύτως καὶ ὅποιος ἐβγάλει μόνον τὸ μαχαίρι χωρὶς νὰ κτυπήσει νὰ πληρώνει δι' αὐτὴν τὴν ἀταξίαν εἰς τὸ κοινὸν γρόσια ἑκατό, εἰ δὲ ἤθελε δώσει μαχαιριὰ νὰ γίνονται ἐξόριστος ἀπὸ τὸν τόπον, τὰ δὲ πράγματά του καὶ ἡ ἄλλη του κατάστασις νὰ γίνονται αὐθεντικά καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ πουλῶνται διὰ νὰ πληρώνονται τὰ ἔξοδα καὶ χασομέρια τοῦ πληρωμένου καὶ ὁ ἱατρός.

ΣΤ' Περὶ δὲ τῶν ἔξω πραγμάτων τῆς χώρας, ἀμπελίων καὶ κλεισμάτων, ἀποφασίζεται οὕτως: ὅσαι κλεψίαι ἤθελαν γίνον κριθαρίων, φασολίων, κρασίων, σύκων καὶ κάθε ἄλλον καρποῦ, ἢ σπάσιμον χωρίων, τὰς ζημίας καὶ τὰς κλεψίας ὅπου ἤθελαν γίνον ὅλες νὰ τὰς πληρώνουν ἀποφασιστικῶς οἱ ἐκεῖ γείτονες γεωργοί. Μὰ ἂν οἱ γείτονες ἐκεῖνοι ἤθελαν φανερώσει τὸν κλέπτην, τότε νὰ εἶναι ἐλεύθεροι ἐκεῖνοι οἱ γείτονες καὶ ὁ κλέπτης νὰ λαμβάνει τὴν ὁμοίαν παιδείαν ὁποῦ τὸ *Ε'* κεφάλαιον γράφει.

Ζ' Νὰ μὴν ἡμπορεῖ κανένας τῶν γεωργῶν νὰ βάζει τὰ ζῶα τοῦ εἰς κανένα πάσκουλον ἢ εἰς χόρτον ἀμπελίου ἢ κλείσμα, χωρὶς τὴν ἄδειαν τῶν νοικοκυραίων καὶ ἂν καὶ ἤθελε τὰ βάλουν, τὴν ζημίαν ἐκείνων τῶν πραγμάτων νὰ τὴν πληρώνουν καὶ αὐτῶν οἱ ἐκεῖ γείτονες, ἂν καὶ δὲν ἤθελε φανερώσει ἐκείνους ποῦ τὰ ἔβαλαν. Ἐκαθαρίζομεν ὅτι ὅποιοι φάγωσιν ἀμπέλια χωρὶς τὴν ἄδειαν τῶν νοικοκυραίων μετὰ τὸ τρύγος τῶν ἀμπελίων ἕως μετὰ τῆς ἀνοιξέως αὐτῶν, ὁμοίως καὶ πάσκουλα κλεισμάτων ἢ χόρτα, νὰ πληρώνουν εἰς τὴν κάθε ζευγαριὰν γρόσια εἴκοσι καὶ εἰς τὴν Καντζιλλαρίαν ἄλλα γρόσια εἴκοσι. Καὶ ἂν δευτερώσουν νὰ πληρώνουν διπλά. Εἰ δὲ καὶ ἤθελεν φάγωσι κλάδες, εἰς τὰς κάθε τέσσαρες κλάδες νὰ πληρώνουν ἀπὸ ἓνα γρόσι καὶ εἰς κάθε μάτι συκιάς νὰ πληρώνουν τρεῖς παράδες. Εἰ δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀνοιξιν τῶν ἀμπελίων ἤθελε ἔμβουν μέσα εἰς τὰ ἀμπέλια ζῶα νὰ πληρώνωσιν τὴν ζημίαν διπλήν, καὶ ὅσον ἤθελαν πληρώσει εἰς τοὺς νοικοκύρηδες ἄλλο τόσον νὰ πληρώνουν οἱ γείτονες, ἂν δὲν ἤθελεν φανερώσουν εἰς τὴν Καντζιλλαρίαν τοὺς ποιήσαντας αὐτὰς τὰς ζημίας. Τὴν αὐτὴν ζημίαν θέλει τὴν πληρώνουν οἱ γείτονες γεωργοὶ καὶ εἰς τὰ σπαρμένα καὶ εἰς τὰ φασόλια, ἂν ἔμβουν τὰ ζῶα.

Η' Ὅποιος βοσκὸς ἤθελε κλέψει ἄλλον βοσκοῦ πρόβατα καὶ ὁ κλέπτης ἤθελε φανερωθεῖ, νὰ γίνονται ὅλα τοῦ τὰ πρόβατα τὰ ἐδικά του καὶ πράγματά του αὐθεντικά, νὰ παιδεύεται καὶ μὲ ξυλιὲς καὶ ἐξόριστος ἀπὸ τὸν τόπο διὰ πάντα.

Θ' Οἱ βοσκοὶ ὅλοι νὰ μὴν ἡμποροῦν νὰ πωλοῦν ποτὲ πρόβατον ἔξω, οὔτε ἀπὸ ἐδῶ, οὔτε ἀπὸ τὰς Δῆλες, ἀλλὰ ὅσα πρόβατα ἔχουν νὰ πωλοῦν κατ' ἔτος, νὰ τὰ πωλοῦν τῶν ἐδῶ χασάπηδων μὲ μίαν τιμὴν ἀνάλογον τῆς στίμας, ὁποῦ πωλοῦν οἱ χασάπηδες τὸ κρέας καὶ νὰ εἶναι εἰς χρέος οἱ βοσκοὶ οἱ ἔχοντες κολλήκους, νὰ δίδουν εἶδησιν καὶ τῶν κολλήκων τοὺς εἰς τὰ ὅσα πρόβατα ἔχουν νὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἐδῶ χασάπηδες. Μὰ ἂν κανένας βοσκὸς καὶ ἤθελε πωλήσει ἔξω πρόβατα νὰ γίνονται ἐξ ἀποφάσεως ὅλα τὰ ἐδικά του πρόβατα αὐθεντικά, καὶ πλεον πρόβατα νὰ μὴν ἡμπορεῖ νὰ κάμει ποτέ. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἔχοντες χοίρους νὰ μὴν ἡμπορεῖ κανένας νὰ πωλήσει ποτὲ ἔξω οὔτε ἀρσενικοὺς οὔτε θηλυκά. Οἱ δὲ χασάπηδες νὰ μὴν ἡμποροῦν νὰ πωλήσουν ποτὲ παραπάνω ἀπὸ τὴν στίμαν. Ὡσαύτως καὶ οἱ ψαράδες.

Ι' Ὅσοι γεωργοὶ θέλουν νὰ ἔχουν πρόβατα νὰ ἔχωσι τὴν ἄδειαν, πλὴν νὰ μὴν ἡμποροῦν ποτὲ νὰ ἔχουν παρανω ἀπὸ τὰ δέκα πρόβατα τὰ ὁποῖα νὰ τὰ ἔχουν μαστουρωμένα μέσα

εἰς τὰ ἐδικά τους πράγματα, διὰ νὰ μὴν ἤθελε πειράξουν ποτὲ κανένα πλησίον τους πράγμα εἰς τὸ παραμικρόν. Ὡσαύτως καὶ ὁ κάθε γεωργὸς νὰ μὴν ἠμπορεῖ νὰ ἔχει παραπάνω ἀπὸ μίαν σκρόφαν, ὁμοίως καὶ τὸν χοῖρον του, δηλαδή τὸ σκροφάρι του εἰς τὴν κατοικίαν του, τὲς δὲ παραπάνω σκρόφες νὰ τὲς χαλάσωσιν ἐξ ἀποφάσεως. Ὡσαύτως καὶ ὅποιος ἤθελε πωλήσει μυζήθρα ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ πιαστεῖ, θέλει παιδεύεται ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ θέλει πληρώνει τζερεμὲ γρόσια ἑκατό, κάνοντας καὶ τὴ μυζήθρα αὐθεντική.

ΙΑ' Οἱ βοσκοὶ νὰ μὴν ἔχουν ἄδειαν νὰ περάσουν τὰ πρόβατά των εἰς τὲς Δῆλες τὸν Μάιον, ἐάν μὴ πρότερον δὲν ἤθελε εἰπῶσι τὴν εἰδήσιν εἰς τὴν Καντζιλλαρίαν. Αὐτὸ τοῦτο θέλει εἶναι εἰς χρέος οἱ βοσκοὶ νὰ τὸ ἀκολουθοῦν καὶ κατ' ἔτος ...

ΙΓ' Ὅστις ἤθελε πατήσῃ τὴν καραντίνα νὰ παιδεύεται σφοδρὰ πληρώνοντας καὶ διὰ ποιὴν εἰς τὸ Κοινὸν γρόσια πενήντα ...

ΙΕ' Ὁ καθένας κάτοικος ἐδῶ νὰ εἶναι εἰς χρέος νὰ πληρώνει τὰ δοσίματά του μὲ κάθε προθυμίαν κάμνοντας κάθε τρόπον, οἱ μὲν ἔχοντες ὅλα ὁμοῦ, οἱ δὲ μὴ ἔχοντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκεῖνο ὅπου ἔχουν. Ὅσοι ὁμως δὲν ἤθελαν εἶναι ξεπληρωμένοι ἕως τὸν χρόνον, θέλει πληρώνουν διάφορον εἰς ὅσα ἤθελε χρωστοῦν ἐκ τῶν δοσιμάτων τους πρὸς ἕξι παράδες τὸ χρέος.

Αὐτοὶ οἱ ἄνωθεν νόμοι ὡς κοινοωφέλιμοι θέλει φυλάττονται ἀπαράβατοι καὶ ἀμετάτρεπτοι ἀπὸ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς πολιτείας καὶ νήσου ταύτης αἰωνίως καὶ ὅστις ἤθελαν μετατρέψει τὸ παραμικρὸν ἄρθρον ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ἀνάθεμα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ προσέτι ὅστις καὶ ἂν εἶναι, ἢ μέγας ἢ μικρός, νὰ παιδεύεται σφοδρὰ παρὰ τῆς Κοινότητος ὡς παραβάτης καὶ κακοθελητῆς τῆς πατρίδος ὧν. Εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῇ ἔνδειξιν καὶ στερέωσιν κατεσφαλίσθησαν οἱ ἄνωθεν νόμοι μὲ τὴν μεγάλην κοινὴν σφραγίδα ὡς ψυχὴ ὅλης τῆς Κοινότητος ...».

775

1819. Ὑπόδειγμα συντάξεως νοταριακῆς πράξης «εμφυτευτικῆς σολιατοποιήσεως». Λιαπάδες (Κέρκυρα).

Γ. Ρ ο δ ο λ ά κ η ς, «Διαμόρφωση νομικῆς ορολογίας στις αγροτικές σχέσεις. Η περίπτωση της Κέρκυρας (16^{ος}-17^{ος} αι.)», στα *Πρακτικά του Ζ' Πανιονίου Συνεδρίου*, τ. Α', Αθήνα 2004, σ. 391-392, αρ. 1-2.

776

1819. Διαθήκη. Τρίκαλα (Κορινθία).

Ἡ. Γ ι α ν ν ι κ ό π ο υ λ ο ς, «Ὁ μητροπολίτης Κορίνθου Ζαχαρίας Β' (1783-1819) καὶ τὰ προβλήματα τῆς κληρονομίας του», *Παρνασσός* 49 (2007), σ. 226-227, αρ. 1.

777

1819-1831. Ἰδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Βέρβενα (Αρκαδία), Μονεμβασία, Μυστράς (Λακωνία).